

รายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
เรื่อง การส่งเสริมสุขอนามัยในช่องปากของเด็กปฐมวัยโดยใช้การเล่านิทาน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองขนาน

ผู้วิจัย

นางสาวณัฐทรียา อนุรุ่งโรจน์
รหัสนักศึกษา 571591321033
ห้อง 1

รายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
รายวิชา การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ 2
หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต (ศูนย์ศรีสะเกษ)
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

รายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
เรื่องการส่งเสริมสุขอนามัยในช่องปากของเด็กปฐมวัยโดยใช้การเล่านิทาน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองขนาน

ผู้วิจัย

นางสาวณัฐทรียา อนุรุ่งโรจน์
รหัสนักศึกษา 571591321033
ห้อง 1

รายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
รายวิชา การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ 2
หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต (ศูนย์ศรีสะเกษ)
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน

เรื่อง การส่งเสริมสุขอนามัยในช่องปากสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทาน

1. การวางแผนการวิจัย

1.1 วิเคราะห์ปัญหา

ปัญหาสุขภาพช่องปากของเด็กส่วนใหญ่ที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาฟันผุ จากการสำรวจสถานะทันตสุขภาพปี 2556 พบว่าร้อยละของเด็กอายุ 3 ปี ปราศจากฟันผุมีเพียง 43.5% การเกิดฟันผุในเด็ก โดยเฉพาะในเด็กเล็กที่มีปัญหาฟันน้ำนมผุมากขึ้น เริ่มตั้งแต่อายุ 9 เดือน และพบมากขึ้นในเด็ก 1-3 ปี แนวทางที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มนี้ ควรเน้นไปที่การป้องกันการเกิดฟันผุตั้งแต่เริ่มขึ้นซึ่งสามารถป้องกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากได้รับการปลูกฝังและส่งเสริมด้านการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กที่มีอายุ 1-3 ปี อย่างถูกวิธี จะช่วยให้สามารถเก็บรักษาฟันให้มีสุขภาพดีและใช้งานได้ นอกจากนี้ ควรปลูกฝังและสอนวิธีการแปรงฟันที่ถูกวิธีให้เด็กตั้งแต่ฟันน้ำนมเริ่มขึ้น ต่อเนื่องจนถึงฟันแท้ขึ้น ประมาณอายุ 6 ปี และควบคุมให้แปรงฟันจนโต ให้เด็กได้เรียนรู้การแปรงฟันอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง สิ่งที่จะช่วยป้องกันฟันผุในเด็ก ทั้งเด็กเล็ก และเด็กโตอีกทางหนึ่ง คือ การสร้างวินัยการกินให้เด็ก ไม่กินรสหวาน การเกิดโรคฟันผุมีสาเหตุมาจากพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากของเด็ก การตรวจสุขภาพช่องปากของเด็ก นับว่าเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งบางคนมีความเชื่อว่าฟันน้ำนมไม่มีความสำคัญ เมื่อผุควรถอนทิ้ง ไม่ต้องรักษา แต่ฟันน้ำนมมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของใบหน้า ช่วยให้ฟันแท้เจริญเติบโตอย่างปกติและขึ้นในตำแหน่งที่ถูกต้อง หากเด็กสูญเสียฟันน้ำนมก่อนกำหนด จะทำให้ไม่มีฟันเคี้ยวอาหารหรือเคี้ยวอาหารได้ไม่ละเอียด ซึ่งจะส่งผลต่อภาวะโภชนาการและการเจริญเติบโตของเด็ก โดยจะพบฟันผุในเด็กที่มีสถานะทุพโภชนาการมากกว่าเด็กปกติ

1.2 กำหนดวิธีการแก้ไขปัญหา

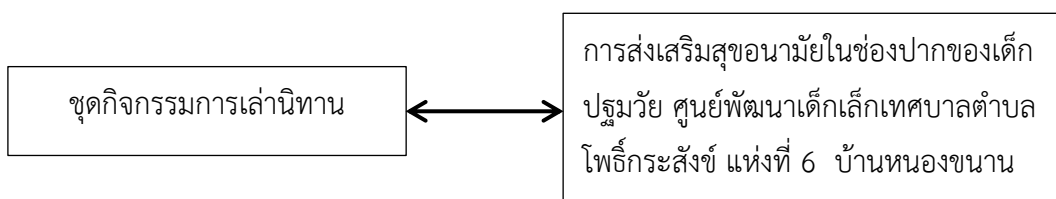
กิจกรรมการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมที่สามารถช่วยให้เด็กเกิดความสนใจในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในกิจวัตรประจำวัน ตั้งแต่การตื่นนอนตอนเช้า การอาบน้ำ การล้างหน้า การแปรงฟัน การแต่งตัว การรับประทานอาหาร การไปโรงเรียน ตลอดจนการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีอยู่ในเรื่องราวของนิทาน สามารถเป็นแบบอย่างที่ดี และเด็กสามารถเลียนแบบได้ นอกจากนี้ นิทานสามารถช่วยสร้างแรงจูงใจให้เด็กเปิดรับพฤติกรรมใหม่ๆ ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่างๆ อีกทั้งยังเพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เด็กสามารถเข้าใจด้วยน้ำเสียง สีสัน และวัสดุอุปกรณ์ที่ทำให้การเล่านิทานน่าสนใจและสนุกสนานมากขึ้น

1.3 กำหนดและนิยามตัวแปรสำคัญในการวิจัย

จากการสังเกตสุขอนามัยช่องปากของเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโพธิ์กระสังข์ แห่งที่ 6 บ้านหนองขนาน ตำบลโพธิ์กระสังข์ อำเภอนาหวาย จังหวัดศรีสะเกษ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 พบว่า เด็กจำนวนทั้งหมด 16 คน มีเด็กจำนวน 6 คน ที่มีปัญหาสุขอนามัยในช่องปาก กล่าวคือ มีฟันผุ มีกลิ่นปาก มีคราบเหลืองติดที่ฟัน และมีฟันดำ ซึ่งส่งผลกระทบต่อให้เด็กมีปัญหาด้านต่างๆตามมา เช่น ปัญหาสุขภาพฟัน ปัญหาการมีกลิ่นปาก ปัญหาการเจริญเติบโตของใบหน้า ปัญหาบุคลิกภาพ และการพัฒนาการที่ล่าช้า ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรนำนิทานมาใช้เพื่อส่งเสริมสุขอนามัยช่องปากของเด็กปฐมวัย และผลการวิจัยที่ได้รับจากการส่งเสริมสุขอนามัยในช่องปากของเด็กปฐมวัยโดยใช้การเล่านิทาน จะเป็นแนวทางการใช้นวัตกรรมเพื่อจัดการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัยมาใช้หรือประยุกต์ในการพัฒนาทักษะอื่นๆสำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

1.4 กำหนดกรอบแนวคิด ระเบียบวิธีวิจัย แบบแผนการวิจัย และการออกแบบการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย แบบแผนการวิจัยและการออกแบบการวิจัย

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นการวิจัยที่อาศัยกระบวนการทำงานที่ต่อเนื่อง เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนให้มีสุขอนามัยช่องปากที่ดีขึ้น และมีผลสะท้อนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ ครู เด็ก และผู้ปกครอง โดยดำเนินการตามขั้นตอน 4 ขั้นตอนที่เป็นวงจรต่อเนื่อง ประกอบด้วย

1. ขั้นการวางแผน ได้แก่ กิจกรรม การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การศึกษาทฤษฎีหลักการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ การเลือกนวัตกรรมหรือวิธีการที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา คือ การใช้การเล่านิทานเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็ก และการเขียนเค้าโครงการวิจัย

2. ขั้นการปฏิบัติตามแผน ประกอบด้วย กิจกรรมการพัฒนานวัตกรรมที่ใช้ในการวิจัย คือ การจัดทำแผนการเรียนรู้และการพัฒนานิทานที่ใช้ในการวิจัย การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้กับเด็กทุกวัน การสร้างเครื่องมือในการวัดผลการเรียนรู้ คือ แบบประเมินทั้งก่อนจัดกิจกรรม แบบประเมินระหว่างจัดกิจกรรม และแบบประเมินหลังการจัดกิจกรรม รวมทั้งแบบบันทึกหลังการสอน และการปฏิบัติตามการสอนตามแผนที่ได้วางไว้

3. ขั้นการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผน คือ ผลที่ได้จากการสังเกตการจัดกิจกรรม การเก็บรวบรวมข้อมูลผลของการนำนิทานมาใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็ก วิธีการแก้ปัญหาไปใช้

หรือผลการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้แบบประเมินในการวัดผล จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลที่ได้จากการนำนิทานไปใช้แก้ปัญหาสุขอนามัยในช่องปากของเด็ก

4. ขั้นการสะท้อนผลหรือขั้นการสะท้อนความคิด เป็นการสรุปผลที่ได้จากการวิจัยเพื่อนำปรับปรุงรวมทั้งข้อดี และข้อเสนอแนะ

1.5 การเตรียมการดำเนินการวิจัย

1. กำหนดปัญหาที่จะดำเนินการวิจัย
2. กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย
3. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัย)
4. กำหนดกรอบแนวคิดและตั้งสมมติฐาน นิยามศัพท์
5. กำหนดแบบการวิจัย
6. กำหนดประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง
7. สร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
8. การรวบรวมข้อมูล (แหล่งปฐมภูมิ, แหล่งทุติยภูมิ)
9. การวิเคราะห์ข้อมูล
10. การนำเสนอผล (การเสนอรายงานการวิจัย)
11. กำหนดปัญหาที่จะดำเนินการวิจัย

2. การดำเนินการ

2.1 วิธีการดำเนินการวิจัย(ประชากรในการวิจัยและความสัมพันธ์ของตัวแปรตามกรอบแนวคิดการวิจัย)

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การได้มาของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกตามเกณฑ์ของเด็กที่มีปัญหาสุขภาพช่องปากซึ่งกำลังศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโพธิ์กระสังข์ แห่งที่ 6 บ้านหนองขนาน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 สังกัดเทศบาลตำบลโพธิ์กระสังข์ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างได้แก่เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโพธิ์กระสังข์ แห่งที่ 6 บ้านหนองขนาน อายุระหว่าง 2-4 ปี จำนวน 6 คน

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมการส่งเสริมสุขอนามัยในช่องปาก โดยใช้การเล่านิทานของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโพธิ์กระสังข์ แห่งที่ 6 บ้านหนองขนาน จำนวน 6 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 สังเกตพฤติกรรมตามรายการเครื่องมือวิจัยด้วยการประเมินให้คะแนนพฤติกรรม ตั้งแต่ระดับปฏิบัติไม่ได้ และปฏิบัติได้ ทั้งนี้มีค่าการให้คะแนนพฤติกรรม คือ 0 และ 1 ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บข้อมูล ใช้เวลาในการทดลอง 10 ครั้ง ใน 2 สัปดาห์ วันละ 15 นาที

เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ จำนวน 10 ครั้ง นิทาน 5 เรื่องและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ซึ่งเป็นเครื่องมือวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง หรือได้มาจากการหนังสือนิทานที่มีอยู่

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีรวมคะแนนผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมเด็กเป็นรายบุคคล ที่แสดงพฤติกรรมและวัดได้ในแต่ละวัน จากนั้นรวมคะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนในแต่ละวันให้ครบ 10 ครั้ง นำมาหาค่าคะแนนรวมจากแบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนในแต่ละครั้งจนครบ 10 ครั้ง และแสดงค่าคะแนนจากการปฏิบัติกิจกรรมการเล่านิทานใน 10 ครั้ง ไว้ในตารางเดียวกัน เพื่อให้เห็นการพัฒนาของคะแนนพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากการทำให้เด็กมีสุขอนามัยในช่องปากที่ดีด้วยกิจกรรมการเล่านิทาน

3. การสรุปผลและการเผยแพร่

3.1 สรุปผลการวิจัยและการสะท้อนกลับ

สรุปผลการวิจัย เด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโพธิ์กระสังข์ แห่งที่ 6 บ้านหนองขนาน มีสุขอนามัยในช่องปากที่ดีขึ้น มีพัฒนาการที่ดีตามข้อตกลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอด 10 ครั้ง มีระดับค่าเฉลี่ยร้อยละ 92, 60, 68, 84, 92, และ 88 ตามลำดับ

การสะท้อนกลับ เด็กส่วนใหญ่สามารถเรียนรู้และปฏิบัติตามกิจกรรมที่ครูจัดได้เป็นอย่างดี กระตือรือร้นกับกิจกรรมที่ได้เรียนรู้ พร้อมทั้งจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง และทำให้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขอนามัยในช่องปากเป็นไปในทางที่ดีขึ้น รวมทั้งครูผู้สอนได้ส่งข้อมูลข่าวสารและข้อเสนอแนะในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กให้กับผู้ปกครองได้ทราบ ซึ่งผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับครูผู้สอนในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็ก จึงทำให้ผลที่เกิดขึ้น คือ เด็กปฐมวัยมีสุขภาพช่องปากที่สะอาดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.2 การเผยแพร่ผลการวิจัย

1. ผู้วิจัยจัดเสนอผลงานวิจัยต่อหน่วยงานต้นสังกัด
2. ร่วมเสนอในงานวิชาการต่างๆ
3. การเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์
4. การเขียนรายงานฉบับย่อ ได้แก่ บทความทางวิชาการ : วารสาร จุลสาร
5. การจัดนิทรรศการในงานต่าง ๆ เช่น เปิดโลกทางวิชาการ งานสานสัมพันธ์วันปิดภาคเรียน เป็นต้น
6. นำเสนองานต่อคณะครูสายการสอนในเครือข่ายเดียวกัน